

Socialdepartementet

Angående betänkandet Ett stärkt och samlat skydd av välfärdssystemen (SOU 2023:52)

Ekobrottsmyndigheten lämnar härmed sitt yttrande över rubricerat betänkande.

Ekobrottsmyndigheten har i princip inget att erinra mot de förslag som lämnas i betänkandet, men vill framföra följande synpunkter.

Kapitel 7

7.6

Myndigheten ställer sig positiv till förslaget att de beslutande myndigheterna ska ta fram lägesbilder över brottsligheten. Ett sådant uppdrag är viktigt ur ett brottsförebyggande perspektiv då det bidrar till myndigheternas engagemang i att motverka fel. Vidare harmoniserar förslaget med de lägesbilder rörande omfattningen av brottslighet som kommunerna sedan den 1 juli 2023 är skyldiga att upprätta.

7.8

Enligt förslaget ska Ekobrottsmyndigheten få till uppgift att stötta de utbetalande myndigheterna i deras brottsförebyggande arbete. Ekobrottsmyndigheten bedriver redan i dag ett arbete med att förebygga att företag används som brottsverktyg genom att bl.a. verka för att utbetalande myndigheter och kommuner har bättre kontrollsystem. Om man med förslaget avser att Ekobrottsmyndigheten mer specifikt ska rikta in det brottsförebyggande arbetet på bidragsbrott, bör konsekvenserna av förslaget kopplas till vilken myndighet som ska utreda och lagföra bidragsbrotten. Om bidragsbrotten ska ingå i Ekobrottsmyndighetens brottskatalog, är det naturligt att dessa brott även omfattas av myndighetens brottsförebyggande arbete. Om bidragsbrotten i stället utreds av en annan myndighet, kommer det att krävas ökade resurser för att Ekobrottsmyndigheten ska hålla sig uppdaterad om frågor rörande bidrag och bidragsbrott. och Det kan i så fall ifrågasättas om det då är lämpligt att lägga uppdraget på Ekobrottsmyndigheten.

Kapitel 8

Ekobrottsmyndigheten vill understryka att risken för ekonomisk brottslighet beaktas vid genomförandet av konsekvensutredningar. Ekobrottsmyndigheten hänvisar till myndighetens remissvar beträffande promemorian Bättre konsekvensutredningar (Ds 2022:22) där synpunkterna närmare har utvecklats.

Myndigheten är generellt positiv till att Ekonomistyrningsverket får ett utökat mandat i arbetet mot välfärdsbrott och att det inrättas en granskningsfunktion, Rådet mot välfärdsbrott,

Kapitel 12

Ekobrottsmyndigheten är principiellt positiv till förslaget om att införa ett system med bidragsspärr, eftersom en sådan kan verka avskräckande och därigenom förebygga brottslighet. Ekobrottsmyndigheten är dock tveksam till hur förslaget om bidragsspärr ska vara utformat i förhållande till förslaget om administrativa sanktionsavgifter.

Ekobrottsmyndigheten, som i och för sig även ställer sig positiv till införande av ett system med administrativa sanktionsavgifter, noterar att det enligt förslaget enbart är brott som leder till åtal eller lagförs genom strafföreläggande som kan bli aktuella för en bidragsspärr. Enligt förslaget om administrativa sanktionsavgifter kan dessa brott i stor utsträckning förväntas utgöras av bidragsbrott som är grova eller av normalgraden och som avser ett halvt prisbasbelopp per utbetalningstillfälle. Det innebär att det bara är ett fåtal brott som kommer att leda till beslut om bidragsspärr, och det kan ifrågasättas om det är den kategori av gärningsmän som man avser ska träffas av förslaget. Om för få omfattas av förslaget, riskerar det att inte bli tillräckligt avskräckande och kommer heller inte att motivera de kostnader som förslaget kommer att medföra. Med större träffyta kommer reformens avskräckande effekt att öka.

Förslagets nuvarande utformning kan även leda till kraftiga tröskeleffekter, eftersom det resulterar i stora skillnader för en person som påförs en administrativ sanktionsavgift och en som döms till en påföljd och bidragsspärr. En möjlighet att komma till rätta med problemen kan vara att införa någon form av bidragsspärr även för de som påförs en administrativ sanktionsavgift.

Ekobrottsmyndigheten vill även lyfta att det kan finnas skäl att utvidga kretsen av brott som utlöser en bidragsspärr med andra brott mot välfärdssystemen, som t ex skattebrott.

Ekobrottsmyndigheten instämmer i behovet av att införa ett gemensamt register för bidragsspärr för att systemet ska kunna administreras mellan olika myndigheter.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Monica Rodrigo. I ärendets slutliga handläggning har rättschefen Gabriella Loman deltagit. Verksjuristen Marie-Louise Pettersson har varit föredragande.

Monica Rodrigo

Marie-Louise Pettersson

Expedition:

s.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia:

s.sf@regeringskansliet.se

carolin.jarlehag@regeringskansliet.se

ju.da@regeringskansliet.se